

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Kathøj 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Vi er en integreret dagtilbud beliggende i Tilsted. Der er 65 børnehavebørn og 15 vuggestuebørn.

Vi har fire grupper, aldersopdelt

- Kyllingerne 0 – 2-årige
- Brumbasserne 3 – 4-årige
- Mariehøns 4 – 5-årige
- Ugler 5 – 6-årige.

Det er Børnehuset Kathøjs vision at fremme børnenes trivsel, læring og udvikling af kompetencer i en hverdag, hvor samarbejde mellem leder, pædagogisk personale, forældre og børn fungerer positivt og konstruktivt.

Vi bygger vores arbejde og livet i Kathøj op omkring:

Tillid, anerkendelse, kreativitet, glæde, selvværd og medbestemmelse. Vi arbejder ud fra teorien om, at børn skal have lov til at sanse og eksperimentere med sig selv og sine omgivelser.

I Kathøj tager vi hensyn til hvert barns forskelligheder, baggrund og færdigheder samtidig med, at vi satser på at være fælles om tingene – børn som voksne. Som forælder i Kathøj, vil man opleve at have kontakt med alle voksne i institutionen, fordi vi arbejder på tværs af grupperne i vores hverdag omkring fælles projekter. Barnet er tilknyttet sin alderssvarende gruppe og altid med 2 – 3 faste voksne.

Kathøj er et udebørnehus, hvor vi prioriterer udelivet og livet med dyr. Det bærer vores hverdag præg af, og vores værdier er naturligt flettet ind i de sociale, praktiske og evidensmæssige erfaringer børnene får, f.eks. når vi passer dyrene, laver årstidsbestemte aktiviteter og er ude i naturen og den friske luft.

Vores værdier:

- Positiv tryghed
- Læring
- Anerkendelse.

Der er madordning i Kathøj, og værdierne her er bæredygtighed, dansk og økologisk.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter

---

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Det at være barn har værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksen, men også støttes og værdsættes i de første år.

Barnets ret til medbestemmelse og leg er det centrale i Børnehusets Børnesyn. Det betyder at Kathøj giver børn medbestemmelse og skaber et læringsmiljø der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver, og hvor den børneinitierede leg fremmes af det pædagogiske personale, som værner om børnenes initiativ, fantasi og leg.

I Børnehuset er det væsentligt, at det at være barn har en værdi i sig selv. Det betyder at børn er forskellige og udvikler sig i forskelligt tempo

Børnehuset understøtter det gode børneliv, hvor der er plads og ro til at være barn, og hvor et nært og tillidsskabende pædagogiske personale giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig.

Børnehuset opfatter børn som grundlæggende kompetente og selvstændige, samtidig med at børn har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid

Det vil vi gøre ved at:

- At det pædagogiske personale er i øjenhøjde med børn
- At det pædagogiske personale guider og vejleder børnene
- At det pædagogiske miljø er positivt og tillidsskabende

- At give plads til legen. Legen har en central værdi i et barns liv, hvorfor det er vigtigt at der gives plads, tid og ro at barnet kan fordybe sig i legen.
- At det pædagogiske personale altid har fokus på barnet og er lyttende og guidende
- Skabe aktiviteter som børnene er medbestemmende i og som er udviklende for børnene. Aktiviteter som fremmer trivsel, initiativ og fantasi.
- At skabe fællesskaber hvor barnet ser sig som en del af
- At det pædagogiske personale igangsætter initierede lege, hvor barnets bidrag er væsentlige
- At det pædagogiske personale arbejder med den værdi, at det enkelte barn og børne fællesskabet at væsentlig og at barnet bliver set og forstået, og at barnet oplever, at det har en demokratisk stemme
- At det pædagogiske personale, viser positive følelser og viser det er glad for barnet og er omsorgsfuld i samværet med barnet
- At det pædagogiske personale hjælper barnet med at kontrollere sig selv ved at sætte grænser for det på en positiv måde – ved at vejlede det, vise positive alternativer og ved at planlægge sammen.
- At det pædagogiske personale er på gulvet med børnene.

Dannelse og børneperspektiv

I et fællesskab er det vigtigt at have regler for hvordan der leves i dette fællesskab, og det er vigtigt at det pædagogiske personale hjælper med at leve op til disse regler. Livsduelighed og robusthed.

Man kan dele det man har med andre, hvilket er et yderst smukt menneskeligt træk, mens det, man er, ikke kan deles. Relationen mellem den enkelte og de andre samt mellem menneske og samfund.

Barnet skal opleve, at der er plads til det i de andres, og ikke mindst de voksnes verden. De voksne må gerne irettesætte, blot forudsætningen her er opfyldt: barnet skal mærke at det er holdt af, det skal mærke sin betydning, at det ikke er ligegyldigt for andre, for den voksne, hvem barnet udvikler sig til at være. Derfor skal de voksne lytte og atter lytte til det, der optager barnet, men de skal fortælle, hvad der optager dem, hvad der har betydning for dem, og hvad de glædes over. Samtalen har en afgørende betydning for barnets dannelse.

Barndommen har værdi i sig selv, og det pædagogiske læringsmiljø skal tage udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om der er tale om hverdagsituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb

Det gør vi ved_

- At lære børnene, dannelse gennem sprog. Tak, - må jeg bede om, - at børn oplever gennem det pædagogiske personale, at der er en god omgangs tone.

- Indretning af et godt læringsmiljø indenfor og udenfor.
- At vente på tur
- At der er andre kultur end ens egen.
- At sige " Pyt " og give plads til andre
- At lege rollelege.
- At vise hensyn til andre
- At vise omsorg for andre og dyrene
- At guide og hjælpe i konflikter
- At hjælpe dem i demokratiske processer, - samtalen i grupperne og med den enkelte
- At det enkelte barn oplever at have indflydelse på dagligdagen og aktiviteterne.

Leg

Legen har og er en stor værdi i sig selv. Gennem leg lærer du. Legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd, robusthed, livsduelighed og identitet.

Børns spontane leg skal anerkendes og respekteres og gives en betydelig plads i Børnehuset.

Vi som pædagogisk personale, har et ansvar for at have en opmærksomhed på, hvordan legefællesskaberne i børnegrupperne udvikler sig blandt børnene.

Det pædagogiske personale kan vurdere, om det er nødvendigt at rammesætte legen, så alle børnene trives i legen, prøver nye roller og sociale kombinationer og har en positiv oplevelse af at være med.

Det gør vi ved:

- At være rolle modeller og skabe den initierende leg hvor det er nødvendigt, og for at skabe nye veje i leg.
- At fremme et inkluderende miljø, så alle børn har mulighed for at deltage i lege og opleve glæde ved leg
- At vejlede børnene, hvis legen medfører samspilsmønstre mellem børn, der kræver opmærksomhed.
- At det pædagogiske personale er på gulvet og er tilgængelige til leg
- At det pædagogiske personale tager initiativ til leg og aktiv bidrager til, at alle børn kommer med i legen.
- At det pædagogiske personale lader børnene lege i fred uden unødigt indblanding.
- At byde ind med teater og fortælling, som efterfølgende kan bruges i leg.
- At læringsmiljøet indbyder til lege og rollelege m.m.

- At læringsmiljøet er klar til leg, - at det er stillet op, så det virker indbydende
- At uderummet er indbydende og hvor der er små rum, hvor der kan leges.

Læring.

Børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at undre sig og stille spørgsmål, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer

Læring sker gennem leg, derfor er legen et væsentligt element i Børnehuset Kathøj. Børn lærer gennem kommunikation, udveksling og relationer. Læring fremmes af at turde begå fejl, famle og slippe fantasien løs. Vi har en stor have, hvor det er muligt for børnene at udfolde sig kropslig og slippe fantasien løs, ved blot at lege med vand, mudder, pinde, fordybe sig ved at holde om et marsvin eller sidde ved bålet sammen med en ven.

Læring skal finde sted hele dagen.

Det gør vi ved:

- At arbejde med den sproglige indsats i Kathøj, da vi mener at sproget har stor betydning for læring

- At det pædagogiske personale, inddrager børnene som medbestemmende i de aktiviteter der skabes.
- At læring sker på det enkelte barns niveau.
- At sikre os, at barnet har en god relation til en voksen og har en god ven. Her du en god relation, har du også lyst til at lære
- At det pædagogiske personale er opmærksom på, at der er små rum for læring
- At vi skaber læring gennem de daglige rutiner
- At der er et tæt og trygt forældresamarbejde, da det er derigennem, er den bedste læring
- At det pædagogiske personale indretter et alsidigt, inddragende og trygt læringsmiljø, der fremmer kompetencer og lyst til at lære mere.
- At det pædagogiske personale er tilstedeværende og anerkendende.
- At vi gør brug af vores uderum og vores dyrehold.
- At vi gør brug af de tilbud der er for kulturelle aktiviteter.

Børnefællesskaber.

Børnefællesskaber, hvor børn indgår i forpligtende fællesskaber og bidrager med deres unikke viden og kunnen, lærer børn at samarbejde i Børnehuset, skolen og senere i livet.

Sociale færdigheder er en forudsætning for at kunne trives i relationer med andre. Sociale færdigheder skal man lære, og man skal øve sig og eksperimentere med at fremprovokere forskellige reaktioner, der enten passer eller ikke passer til en bestemt situation.

Børnegruppen udgør et socialt og kulturelt fællesskab, som er alt afgørende for barnets trivsel, særligt orienterer børn sig mod de ældre og jævnaldrende børn. Børnegruppen oplever sig selv som en del af fællesskabet og som skabere af en selvstændig børnekultur ved at have indflydelse på livet i Børnehuset. Det bærende sociale element er leg, hvori der indgår fortællinger og vittigheder, der dannes ritualer, traditioner og samværsformer under påvirkning af omgivelserne, som de større børn, personale, familie, tv-medie m.m. Børnene indgår på den måde mange relationer.

Det gør vi ved:

- Tage hånd om nye børn, for at se hvad de mestrer og er optaget af, og ud fra dette initiere lege og aktiviteter der skaber fællesskab omkring barnet mestrer.
- At hjælpe børn i at mestre balancen mellem at varetage egne behov og tage hensyn til andres behov
- Ved at lære børnene om lege regler
- At iværksætte fælleslege, - rollelege, sanglege, alle mine kyllinger, cirkus, muge ud ved dyr, pleje og passe dyrene.

- At sætte børn sammen, som har svært ved at finde et fællesskab og en god ven.
- At det pædagogiske personale, sikrer at alle børn har en ven og en god relation til en voksen
- At det pædagogiske personale sikrer en god tone i samtalen med børnene om hinanden.
- At det pædagogiske personale skaber rum for, at børnene kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur og mobning forebygges.
- At dele børnene op i mindre grupper, for at styrke deres legekompetencer og for at skabe gode relationer i fællesskabet og få en god ven.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det er vigtigt at vi arbejder kvalificeret og systematisk med at udvikle børnenes intellektuelle, sociale og emotionelle kompetencer. Det skal ske ud fra det enkelte barns forudsætninger og modenhed, for eksempel ved at opdele børnene i mindre grupper og målrette lærings- og inklusionsindsatsen efter denne børnegruppens behov. Vi arbejder med de ressourcer og styrker som barnet har. Giver barnet anerkendelse og arbejder derfra videre med læring, med sigte på at det giver succes. Det er vigtigt for os at have fokus på de ”Gyldne øjeblikke”.

Vi skal give og anvise muligheder, skabe udfordringer

Vi arbejder med udgangspunkt i barnet. Har barnet behov for et lille læringsrum, skal vi give mulighed for dette.

Det er væsentligt for alle i Børnehuset at der er mange små rum for læring, og at vi som voksne er opmærksomme på dette.

Derfor arbejder vi med en struktur, som vi fagligt mener giver plads til læring.

Det er væsentligt at have et blomstrende og evaluerende læringsmiljø.

Derfor arbejder vi med:

- At der er mulighed for læring hele dagen
- At vores struktur tager hensyn til at give læring hele dagen
- At vi inddrager børnenes perspektiv og deltagelse i læringsrummet
- At vi tilrettelægger læring så det tilgodeser børnefællesskabet
- At vi støtter barnet i at sige fra og til, for at tage hensyn til den enkelte i læring.
- At tilrettelægger et læringsmiljø i de daglige rutiner
- At tilrettelægger læring, således barnet bliver så selvhjulpne som muligt
- At tilrettelægger læringsmiljø således at der tages hensyn til barnets perspektiv, deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og de forskellige forudsætninger børnene har.
- At tilrettelægger måltidet, således det er et særligt læringsmiljø, sætte ord på måltidet og give børnene madglæde og mod til nye smage

---

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi anerkender forældrene som en stor ressource i Børnehuset.

Målet er at få skabt tillid og gensidig respekt, hvilket er en nødvendig forudsætning for, at man kan udveksle tanker og meninger. Kun når der er skabt et tillidsfuldt forhold, kan forandringer og udvikling finde sted.

Både vi og forældrene kender barnet godt, vi er begge parter væsentlige i forhold til at sikre børnenes trivsel, udvikling og læring. Forældrene skal, som de allervigtigste personer i børnenes liv, involveres i børnenes hverdag i Børnehuset.

Rådgivning af forældrene er en stor del af vores arbejde, det er primærpædagogen der fungerer som guide for forældrene i forhold til opdragelse, kost, personlig hygiejne, læring osv. Dog er lederen med, ved de svære og mere konfronterende samtaler, hvis der er forhold og adfærd, som ikke er acceptable.

Alle forældre gør det bedste, de kan. Derfor handler det ikke om manglende vilje, hvis forældrene ikke udfylder hele deres rolle, men derimod om manglende kunnen. Derfor skal de støttes og vejledes.

Forældrene spiller en vigtig rolle i forhold til at støtte op om barnets læring. Derfor har vi en forventning om, at forældrene bidrager positivt til læringen og udvikling for eksempel ved at læse med barnet, synge med barnet og i øvrigt inddrage barnet i og tale med barnet om alle de ting, som forældre og barn foretager sig i og uden for familien, så barnet herigennem udvikler sit sprog og får udvidet sit sprog og får udvidet sin erfaringsverden ved at stille spørgsmål, undre sig og gøre sig erfaringer.

Forældrene har et ansvar for at samarbejde med Børnehuset i øvrigt at holde sig orienteret og bakke op om det arbejde, der foregår i Børnehuset i forhold til barnets og børnegruppens trivsel og læring.

Det vil vi gøre gennem:

- At give forældrene den gode fortælling fra vores dagligdag med børnene
- At være imødekommende ved hentning og aflevering, at de mødes med " godmorgen" - " have en god dag" at vi har øjenkontakt, og tager godt imod børnene og sikre os at børnene får sagt farvel og vinker.
- At vi synliggør vores hverdag og aktiviteter så forældrene har mulighed for at have en snak med barnet om oplevelserne i Børnehuset.
- At vi arrangerer forældremøder og samtaler. Det er væsentligt for os at have klare forventninger og en god dialog med forældrene.

Traditionsarrangementer

- Arbejdsaftner
- Høstmarked
- Juleskovtur
- Den store forældreaften

Forældrerådet skriver:

Kathøj er et dejligt og trygt sted at være barn. Og ligesom børnene bliver mødt af et fagligt dygtigt og engageret personale, gør vi det også som forældre.

I Kathøj er der faste forældresamtaler omhandlende børnenes trivsel og udvikling, men der er også plads og rum til, i det daglige at spørge og sparre med personalet.

Det drejer sig om alt fra kost til hygiejne og opdragelse.

På det årlige "store" forældremøde inviteres alle forældre til at høre om dagligdagen i Kathøj, nye tiltag, ændringer i eksempelvis lovgivning osv. Det er også her der vælges til forældrerådet. Forældrerådet er en væsentlig samarbejdspartner for personalet og ledelse vedrørende pædagogik, nye tiltag og hverdagen. Der opleves en stor opbakning til forældrerådet.

Seneste tiltag på vores "store" forældremøde er oplæg med pædagogisk konsulent. Her blev der snakket om de svære ting ved børneopdragelse og om hvordan vi hjælper børnene bedst mulig, også på lang sigt. Her var der stor vægt på at det blev informerende og inspirerende, uden at det opleves formanende eller kedeligt, hvilket bestemt lykkedes.

Forældrene inviteres til flere arrangementer hen over året: høstmarked, juleskovtur og arbejdsaften er de store begivenheder i børnehuset.

Her bliver forældrene inviteret til at deltage sammen med børnene og være en del af børnehuset for en stund. Herigennem møder man personalet og andre forældre og får ejerskab til stedet, så det bliver "vores" Kathøj. De gode relationer mellem personale og forældre, samt forældrene imellem dannes i høj grad til disse arrangementer.

Informationer fra Kathøj kommer på Infoba. Her er der informationer fra lederen om de daglige ændringer der måtte være, ture ud af huset osv. Her kommer der også jævnligt beskeder og billeder fra pædagogerne om de aktiviteter børnene har lavet i løbet af dagen eller ugen. På den måde kan man sammen med sit barn tale om de ting de laver i børnehaven, samtidig med at man som forældre kan opleve lidt af det der sker i Kathøj.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi skal i Børnehuset sikre os, at børn i udsatte positioner, sikres trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Kvaliteten i samværet mellem barn og voksen har en særlig betydning, som vi i børnehuset er særlig opmærksomme på. Det er det pædagogiske personale i Børnehu-

set der sammen med relevante fagprofessionelle der har ansvar for at støtte børnene med forskellige udfordringer, så de kan indgå i børnefællesskaberne og få trivsel og læring videre i deres barndom.

Det handler ikke om at trække et enkelt barn ud af det almene børnefællesskab for at lave en særlig tilrettelagt aktivitet med barnet. Det handler som udgangspunkt om, at børn i udsatte positioner skal udfordres og få succes sammen med trygge voksne og børn. Det handler i høj grad om, at vi så tidligt som muligt ser de tegn barnet giver, og fortæller os, at barnet har brug for særlig støtte.

Vores mål er at alle børn har en ven og at vi har fokus på at vi er forskellige og at vi er rummelige.

Det gør vi ved:

- At vi sikrer os, at børnene kan være en del af fællesskabet og føle sig anerkendt og respekteret
- At vi ser, at det ikke er alle aktiviteter som børn kan være med til, men at vi opbygger trygge og rolige rammer. Børnene kan være med så meget de kan. Det er væsentligt at have fokus på barnets ressourcer og relationer, med plads til forskellighed.
- At vi sikrer os, at alle børn deltager i fælles daglige rutiner og aktiviteter, som er målrettet hele børnegruppen, og som er en gevinst for alle børn. Alle børn får styrket deres empati, og skal have nogen at spejle sig i, og kan dermed være med til at få hinanden et skridt videre.
- At vi italesætter, når et barn har det svært overfor de andre børn. Herved får børnene mulighed for at vise empati og forståelse for hinanden
- At alle børn skal føle sig trygge og elsket
- At vi sikrer os et styrket forældresamarbejde med de børn, i udsatte positioner, da forældrene er den vigtigste relation til barnet.
- At vi løbende vurderer vores handleplaner der er på barnet i den udsatte position,

---

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Det pædagogiske læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen er et særligt fokus i Børnehuset.

Vores ældste gruppe 5 – 6 årige bliver kaldt: Uglerne. Og de er som de eneste i Børnehuset der har deres helt eget læringsrum, nede i Uglehuset. Her indrettes et rum, hvor der er ro til fordybelse og læring. Vores fokus i 2020 er at kunne begå sig i børnefællesskabet, dannelse og lyst til at lære. Det er et fokus der er taget i samarbejde med skolen.

Det gør vi ved:

- At have et tæt forældresamarbejde. Hvert år i april, starter vi med at have informationsmøde med forældrene i Uglegruppen.
- At arbejde med de 6 pejlemærker for skoleparathed: sproglige kompetencer, selvregulering, opmærksomhed og hukommelse, motorik, leg og sociale kompetencer og færdigheder i hverdagen.
- At lære børnene at være selvhjulpne og deltage aktivt i daglige rutiner.
- At komme på besøg i skolen – så de får tryghed ved at komme der.
- At tilrettelægge forældresamtaler i oktober, hvor deres barns skolestart er i fokus.
- At give skolen de bedste muligheder for at tage imod barnet, ved at sikre os et overdragelsesmøde.
- At lave et opsamlingsmøde med skolen, således at vi har et fælles fokus på de kommende børn.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har en dejlig stor have og mark, med vores dyr. Det er vigtigt for os, at lokalsamfundet er en del af vores læringsmiljø.

Haven er åben for alle, som har lyst til at komme. Enten for at se til dyrene, spise madpakker eller lege i haven. Derved har alle i Tilsted et naturligt ejerskab af Kathøj.

Vi benytter os af at gå ture til andre legepladser i Tilsted, fjorden, besøg på plejecenteret, planteskole, Hundahl og på skolen.

Vi har skolens hal, en formiddag om ugen.

Ved vores årlige Høstmarked, kommer der rigtig mange beboere i Tilsted, og støtter børnene ved køb af deres hjemmelavede ting.

Dagplejerne i Tilsted, kommer jævnligt i haven med deres børn.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi arbejder konstant på det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø, idet børnene konstant er i en udvikling – hvorfor også der skal være fokus på børnemiljøet. Vi har fået malet indenfor, således vores uderum også kommer indenfor. Derved bliver vores profil også tydeligere. Vi ønsker at det fysiske børnemiljø, skal være således at børnene har mulighed for at udfolde sig fysisk aktivt både for den der kan li at tumle og for den der gerne vil det lidt mere stille. Vi arbejder med selvhjulpen hed, og derfor er garderoben og puslerum – toilet et pædagogisk læringsmiljø.

Psykiske børnemiljø, har stort fokus i Kathøj, vi arbejder med det gode venskab og de gode relationer. Vi har fokus på sproget, at børnene i deres sprog og handlinger indbyrdes respekterer hinanden. At der er plads til forskelligheden, og vi som voksne er gode rollemodeller for børnene. Her er læringsmiljøet i samlingen væsentlig.

Det æstetiske børnemiljø i Kathøj, har lige fået et løft, idet der er blevet malet. Det er stimulerende for børnene, idet udsmykningen giver dem lyst til at lege, spille teater og bruge sproget. I Vuggestuen er der indrettet trapper og rampe, som stimulerer børnenes motorik og lyst til udfoldelse. Udenfor er det væsentlig at børnene har muligheder for at udfolde sig motorisk, men også at have en stille leg i et hjørne. Dyrene er et centralt læringsmiljø, som giver børnene lyst til at være sammen med dyrene, give dem mad, omsorg og fortrolighed.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

De relationer børnene har mellem hinanden og med de voksne, har en særlig betydning for barnets udvikling.

- Vi skal være tæt på børnene, - ved at være på gulvet med dem. Imiterende leg.
- Være lyttende, iagttagende – og guide barnet når det har brug for det.
- Hjælpe barnet med at sætte sprog på ønsker / frustration / glæde / sorg
- Vise barnet anerkendelse og respekt.
- Give barnet medbestemmelse på egen situation
- Støtte barnet i at være selvhjulpen.
- Lære barnet empati –f.eks. gennem arbejdet med dyrene
- Ved samling, lære barnet at lytte og vente på tur.
- Støtte barnet i at komme godt igennem konflikter, ved at guide barnet når det når det bliver for svært

Barnet skal opleve livsduelighed og få en oplevelse af sig selv som ligeværdig person – kunne mærke personlige grænser.

Det er væsentligt at alle børn har mindst en god ven, derfor er det vigtigt at vi giver dem mulighed for at finde hinanden.

Børnene i Kathøj, får små opgaver som skal løses, - det kan være opgaver som at dække bord, rydde op, muge ud og fodre. Opgaver så de bliver selvstændige, hjælpsomme og selvhjulpen.

Vi laver ofte hatte teater og skuespil, det handler om at turde stå frem, modtage anerkendelse og føle sig særlig.

I Kathøj, beder vi ofte børnene om at komme med løsningsforslag, ved f.eks. de taber en kniv i græsset, - kan vi sige: Hov hvad gør vi nu?

Når et barn starter i Kathøj, er det væsentlige at de hurtig får en tryghed ved de voksne og de lærer de øvrige børn at kende – så de får en følelse af at være en del af et fællesskab

Forskelligheden ses og anvendes som en ressource, derfor er det vigtigt i Kathøj, at der skabes rummelige og inkluderende miljøer.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I et samspil med andre, udvikler vi os og lærer. Derfor er det vigtigt at børnene oplever at være en del af et fællesskab, hvor de mærker og føler de hører til og kan bidrage værdifuldt og relevant til fælles lege, aktiviteter og samvær.

Relationer er en væsentlig del af grundlaget for, at børn lærer sig empati. Kunne mærke egne følelser og grænser, for derved at kunne sætte sig ind i andres.

- Derfor er det væsentlig, at børn i Kathøj bliver mødt med positive forventninger, så børnene får lyst og gåpåmod til at møde omverden.
- Børnene skal dele legetøj, bytte og skiftes til, holde i hånd, hjælpe hinanden – for derved at få gode venner. Dette kræver omsorgsfulde og trygge voksne der er nærværende tilstede.
- Børnene er sammen med de voksne om et fælles tredje, nemlig dyrene, til at udvikle omsorg, pasning og empati.
- Børnene i Kathøj, skal have mindst en god ven.

- I Kathøj, er fri leg betydningsfuld, for her har barnet mulighed for at vælge ven-skab, og kunne rumme og give plads til en ekstra i legen, så ingen børn oplever at stå udenfor fællesskabet.
- Alle børn mødes med et smil og positive forventninger.
- Vi laver teater, hvor børnene spiller roller, dette for at styrke barnets selvværd og selvtillid. Med teater griner vi sammen og har sammenhold
- De store børn kommer på Koloni, dette for at udvikle selvværd og selvtillid og få en fælles oplevelse.
- Det lille barn udvikler en kompetence i forhold til tilknytning og adskillelse.

Læringsmiljøet skal understøtte barnets lyst til at lege, udforske og eksperimentere. Børn er forskellige og har brug for forskellige udfordringer. Derfor er det vigtigt i Kathøj, at de voksne er ved siden af, foran eller bagved for at støtte barnet ind i fællesskabet.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kathøj er det væsentligt at have fokus på det gode sproglige læringsmiljø, for at alle børn støttes optimalt i deres sproglige kompetencer og udvikling. Det er vigtigt, at vi gør dette i et tæt samarbejde med forældrene

Vi vægter at være sammen med børnene og have samtaler med dem, der er forskning der viser at børnene tilegner sig nye ord og begreber gennem samtaler, fordi de imiterer det sprog de hører. Det er vigtigt at bruge sproget i alle sammenhænge, puslebordet, garderoben ved maden. Vi mener at have den nære og tætte kontakt i samtalen med barnet er af stor betydning for barnets sprog, sammen med at have øjenkontakt.

- Vi arbejder med sprog, sang og teater kuffert, og hvis der er behov, så gerne i mindre grupper, hvor barnet har mulighed for at få ro til fordybelse.
- Styrke barnets ordforråd er at sætte ord og beskrive ting og begivenheder der relaterer sig til barnets hverdag, bl.a. ved spisning hvor der er meget at tale om, f.eks. maden.
- Vi arbejder med gentagelser, - gerne den samme historie eller teaterstykke.

- Vi bruger babytegn i vuggestuen, hvor vi har de seks grundlæggende tegn
- Dialogisk læsning er et væsentligt redskab i de mindre grupper, for at stimulere sproget
- Synge og lytte til musik, læser rim og remser.
- Vi har en samtale væg ved vinkevinduet, hvor der er forskellige ting der kan klikkes på, så vi der kan få en samtale om, hvad sker der på væggen.
- Vores treårige bliver sprogtestet.
- Vi har ugens tre nye ting, som er sat op på døren, så forældre kan hjælpe barnet med nye ord.
- Vi bruger bøger i vuggestuen, der ligger på gulvet til barnet, det for at gøre barnet nysgerrig på at kigge i bogen og få den læst.
- Det skrevne ord, hvor barnet genkender sit eget navn, barnet lærer hurtigt at skrive sit eget navn – og her er skribleri tidligt i barnets udvikling vigtig at anerkende.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kathøj, har sanserne en stor betydning. Vores læringsmiljø, skal understøtte de tre motoriske grundsanser (den taktile, den vestibulære sans og muskel – led – sansen) sammen med de fire øvrige (lugte, høre, se og smagssansen). Disse er afgørende for barnets grov – og fin motorik.

- Lige fra barnet starter i Kathøjs vuggestue er der fokus på Krop, sanser og bevægelse. I vuggestuen er der trapper og en mindre stejl rampe, som barnet øver sig i, at komme ned og op ad.
- I vores have, er der ujævnt terræn, og barnet må øve sig i at gå rundt i haven.
- Vi taler om det fysisk robuste barn, - som tør eksperimentere og turde komme til næste udviklingszone motorisk, turde hoppe ned af trailertaget, grenen, stakittet, turde klatre op, og komme sikkert ned, turde tage traktoren i fuld fart ned af bakken, - begejstres over at det lykkes.
- Vi spiller fodbold – leger lege hvor kroppen er i bevægelse.

- Vi øver i at være selvhjulpne, - ved selv at kravle op ad trappen til barnevognen, op på puslebordet. Tage tøj på.
- At styrke børnenes sanser gennem måltidet, hver fredag er der to børn med til at lave mad sammen med Karen i køkkenet og når der laves bål mad i haven
- Vi låner skolens gymnastiksal en gang om ugen i vinterhalvåret.
- Vi bager og sylter til årets Høstmarked.
- Vi danser til musikken.
- Vi har baby massage, hvor vi stimulerer barnets sanser. Trille i græs, mudder og sne. Vi har sansegynge og alm. gynge.
- Vi finder det vigtigt at når man går i en udeinstitution, så lærer barnet at tisse udenfor.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kathøj er en udeinstitution med dyrehold. Kathøjs uderum består af en have som er vores store legeplads, hvor vi også har vores dyr. Kaniner, marsvin, får, gris og høns. Dyrene og udelivet er omdrejningspunkt for vores dagligdag. Desuden har Kathøj en stor mark, hvor fårene går. På marken er en pilelabyrinth som er stor og spændende. Vi bruger den omkringlæggende natur, for at lære børnene andre diversitet. Dammen, fjorden, marker og skov.

- Hver gruppe har en dyredag, hvor de har ansvaret for dyrene. Der skal fodres, muges ud, kæles for og snakkes med dyrene.
- Ved vuggestuen er marsvinene, de står så børnene kan følge dem indefra og ude på terrassen. Marsvinene har en lille græsgård, som børnene kan sidde i, og kæle med marsvinene.
- Vi har i haven plantekasser og et drivhus, hvor børnene planter og sår, og høster.
- Vi taler om vejret, og hvad vi skal have på af tøj,

- Lærer om de fire elementer: Jord – frø kan sås, og blive til spiselige ting, jord bliver til mudder der er godt at lege med. Ild – vi laver bål, og laver mad eller bare varmer os ved det. Vand – Dyrene og vi drikker vand, planter og træer drikker vand. Hvad sker der når vi hælder i kop, kaster vand op i luften når der fryser, kan noget flyde i vand, kan man skovle vand op i en spand. Luft – Mærke vinden, se noget flyve i vinden, se skyerne, trække vejret og se sin ånde når det er koldt
- Børnene lærer at en pind kan have en særlig værdi, og må med hjem. Vi snitter pinde og saver i træ, og bruger det efterfølgende til en aktivitet.
- Vi syntes det er sjovt, at lave ting af naturen, dukker, billeder m.m.
- Stoppe op, når der er noget der fanger børnenes opmærksomhed
- Samle biller i små bølter.
- Samle æg til frokosten – eller hvad sker der når man kaster det op i luften eller over taget og det lander på græsplænen.
- Lave insekthoteller og forrådnelseskasse. Og følge med i hvad der sker.
- Fotografere hvad man ser, men osse fotografere med vores forstørrelses Kamera, så kan vi rigtig se noget andet af det man kan se med øjet.
- Det er vigtigt at kende former og figurer, og sætte dem sammen og eksperimenter. Noget er rundt – kan trille, noget er firkantet og kan stables – hvor højt?
- Spiller natur banko, i flere varianter
- Ligge under et træ, når man er træt, sove til middag der, eller bare ligge og forundres over livet og kærligheden

---

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kathøj bestræber vi os efter, at alle børn indgår i et ligeværdigt og mangfoldigt fællesskab. Vi fejrer de danske højtider, med respekt for de der har en anden kultur. Vi fejrer børnenes fødselsdag, enten i Kathøj eller hjemme hos barnet.

Vi har i Kathøj traditioner, som høstmarked, juleskovtur, julegudstjeneste, luciaoptog, fastelavn, påskeløb, koloni, arbejdsaftner, grønne finger dag og bedsteforældredag. Alle nogen traditioner der har været i Kathøj i mange år, og som børn, forældre og voksne ser frem til.

- Vi lærer børnene hverdagskultur, så som hvordan man spiser og sidder ved bordet.
- Vi støtter børnene i venskaber og fællesskaber.
- Vi har læringsmiljø, hvor der vægtes rollespil, teater, bord teater, hatteteater og fortælling.

- Vi har læringsrum, til kulturelle udtryk. Et kreativt rum hvor alle kreative materialer er tilgængelige også i børnehøjde. Vi har rulleborde med materialer der kan køres udenfor, så børnene har mulighed for også udenfor at være kreative. Vi syntes det er vigtigt at børnene får mulighed for t udtrykke sig kreativt og frit, og efterfølgende invitere til fernisering.
- Vi vægter at komme i teateret og se børneteater og komme i kulturrummet.
- Ved samlinger i børnegrupperne, vægter vi sang. Vi har en sangkuffert, som børnene på skrift vælger sange fra.
- Vi taler om andre kulturer, om hvordan er det hjemme hos mig sådanne traditioner, tale om hvor bananer, appelsiner og citroner kommer fra. Det er vigtigt i et fællesskab et have forståelse for egne og andres kulturelle baggrunde og traditioner. Vores læringsmiljø skal give børnene en forståelse af egne værdier og respekt for andres.
- Det er i mødet, at mennesket bliver til. (N.F.S. Grundtvig)

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

I Børnehuset Kathøj, bruger vi forskellige værktøjer i vores pædagogiske arbejde og evaluering.

Sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse er fokus i Kathøj for vores evaluering.

For os, er det vigtigt med klare formål med evaluering, f.eks. konkrete spørgsmål, som vi vil have svar på, eller konkrete forandringer vi vil opnå.

- Hver gruppe har hver anden uge to timers teammøde.
- Her reflekteres, bl.a. via Dialogkort fra EVA, skrive børnenes trivsel i trivselsmodulet på INFOBA, gennemgå handleplaner og evaluering af disse.
- SMTTE er et redskab vi ofte bruger, bl.a. til børnenes trivsel og udvikling og til nye tiltag/læringsmiljøer i gruppen.
- Der tilrettelægges nye tema og aktiviteter med børnene. Disse evalueres med fokus på, hvad gik godt / virkede og hvordan får vi mere af dette. (Den positive tilgang – det der lykkedes, vil vi have mere af) Er der noget der ikke lykkedes,- men er nysgerrig på hvorfor, laver vi en aktionslæring.
- Vi arbejder en gang årligt med relations cirklen, for at følge op om hvert barn har en ven og en god relation til en voksen
- LP – bruges og aktionslæring på stuemøderne.

Vi har 1 gang om måneden fælles personalemøde:

- Grundlaget for en god evaluering er en god dokumentation. Derfor skal evaluering ikke en kritik, men grundlag for en udvikling af det pædagogiske faglighed og børnemiljøet.
- Vi bruger, at fortælle om det ” Gyldne øjeblik ” (ICDP). Som giver glæde i gruppen at høre, de små og store succes fortællinger og af den positive feedback. Alle har en fortælling / filmklip med til personalemødet.
- Klare mål – giver en bedre evaluering. Der er Aktionslæring g Smtte et skønt redskab.

Børneinddragelse:

- Børnene kan interviewes ved afslutning af et tema.
- Børnene kan lave små filmklip om hvor deres bedste læringsrum er.
- Børnene kan interviewe de voksne.
- Lytte til børnene, om det de taler om – om det der optager dem – og bringe det med ind i evaluering

---

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi vil evaluere læreplanen en gang årligt ved pædagogisk dag, her vil vi gennemgå den og revidere. Vi vil løbende på stuemøderne hvad ” lokale ” mål, for børnegruppen, således vi har konkrete handlinger og dokumentation for, hvordan vi arbejder med læreplanen og hele tiden udvikler og tilrettelægger nye læringsmiljøer. Dette for hele tiden at se på

børnene, hvad har denne børnegruppe brug for. Dette vil vi bl.a. gøre ved refleksions-
spørgsmålene og skema til handling fra EVA.

Vi vil en gang om året, gennemgå læreplanen med forældrerådet, hvor vi evaluerer og
følger op på den pædagogiske læreplan. Bl.a. er det væsentlig at inddrage den viden og
indsigt forældrerådet har med lokalområdet, således det aktivt kan indgå i arbejdet med
børnene og etablering ad pædagogiske læringsmiljøer for børnene.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC